

پند پیشینیان / Gotinên pêşîyan

علی پاک سرشت

1-Serî qûç e, binî pûç e.

ترجمه کلمه به کلمه : رویش توده است داخلش پوچ.

کاربرد : برای تلاش بیهوده و بی نتیجه بکار می رود.

2-Navê mêrik dîndarok, navê jinikê dîndarok, di mal da tuneve evranok.

ترجمه کلمه به کلمه: اسم مرد مجنون، اسم زن مجنون، در خانه نیست مایحتاج.

کاربرد : برای مد عالی جیب خالی بکار می رود.

3-Destê rihet î li ser zikê birçî ye.

ترجمه کلمه به کلمه : دست راحت روی شکم گرسنه است.

کاربرد : برای کسی که ندار است و تلاش نیز نمی کند بکار می رود.

4-Em ji xelkê ra masîgir in, ji xwe ra kûsîgir(kîselgir) in.

ترجمه کلمه به کلمه: برای دیگران ماهیگیر هستیم برای خود لاک پشت می گیریم.

کاربرد : برای دیگران خوبی کردن و برای خودی بی تفاوت بودن.

5-Riya malê malxe zane, riya êlê jî axe zane.

ترجمه کلمه به کلمه :راه خانه را سرپرست خانه و راه ایل را آغا می داند.

کاربرد : صلاح مملکت را خسروان دانند.

6-Veketê, raketê, şîrqînî êlê ketê, rabû teze li xwe ba ketê.

ترجمه کلمه به کلمه : خوابید، درزا کشید، سرو صدا ایل را برداشت، تازه بلند شد دست به کار شد.

کاربرد : برای کسی که بسیار دیر اقدام می کند و فرصت را از دست داده است.

7-Dîwaro te ra dibêjim, bûkê te va eyan e .

ترجمه کلمه به کلمه : ای دیوار به تو می گویم ای عروس برای تو مشخص است.

کاربرد : حرفی را به کسی گفتن اما غیر مستقیم کسی دیگر را مخاطب قرار دادن.

8-Arê xwe bêtiye kapeka xwe rêtiye.

ترجمه کلمه به کلمه : آرد خود را الک کرده و سبوس را نیز ریخته است.

کاربرد :

9-Ne tas e, ne hemam e.

ترجمه کلمه به کلمه : نه کاسه است نه حمام.

کاربرد : برای افراد آس و پاس و پرادعا بکار می رود.

10-Dîk nebe, sibe nabe.

ترجمه کلمه به کلمه : خروس نباشد صبح نمی شود.

کاربرد : برای کسی که فکر می کند اگر او نباشد امور دنیا لنگ می ماند در حالی که چنین نیست.

11-Malê dinê, qirêja destan e.

ترجمه کلمه به کلمه : مال دنیا کثافت دستان است.

کاربرد : بی ارزش و موقتی بودن مال دنیا را نشان می دهد.

12-Avê xweşexweş netirsîn, avê nerm bitirsîn.

ترجمه کلمه به کلمه : از آب شرشرکنان نترسید از آب آرام بترسید.

کاربرد : از آن مترس که های و هوی دارد، از آن بترس که سر به زیر دارد.

13-Jêrê rûnene, jorê xeber nede.

ترجمه کلمه به کلمه : پایین ننشین، از بالا حرف نزن.

کاربرد:

14-Ra ji emelê xira nabe.

ترجمه کلمه به کلمه : راهی برای عمل بد وجود ندارد.

کاربرد : برای هر چیزی راه حلی وجود دارد اما برای بدی راهی نیست.

15-Hirya sipî reş nabe,miriyê gorran sax nabin.

ترجمه کلمه به کلمه : پشم سفید سیاه نمی شود، مردگان قبر نیز زنده نمی شوند.

کاربرد : برای کار غیر ممکن بکار می رود.

16-Bila nanopê nanopê be, bila nan xira bibe.

ترجمه کلمه به کلمه : بگذار نان پز باشد بگذار خراب شود.

کاربرد :

17-Zêr çûk e, lê mesele erzêş e.

ترجمه کلمه به کلمه :طلا کوچک است اما موضوع ارزش است.

کاربرد : ارزش به اندازه نیست بلکه به کیفیت است.

18-Aqil tacê zêrîn e, serê hemû kesî da nîne.

ترجمه کلمه به کلمه : عقل تاجی زرین است در سر همه وجود ندارد.

کاربرد : عقل نعمتی است که همه از آن بهره مند نیستند.

19-Pê ehe ohê donxizê ji nav gêris dernakeve.

ترجمه کلمه به کلمه : با اه اوه نمی توان خوک را از مزرع ذرت بیرون کرد.

کاربرد : با کار کوچک نمی توان به نتیجه مهم دست یافت.

20-Zor gizêrê ranake.

ترجمه کلمه به کلمه : زور هویج را در نمی آورد.

کاربرد:

21-Emelek jorê Xwedê binivîse, jêrê betal nabe.

ترجمه کلمه به کلمه : عملی را که در بالا خدا می نویسد در پایین باطل نمی شود.

کاربرد : کاری که ثبت شد دیگر از اذهان نمی رود.

22-Mêş ne tişte e, lê bê mizê e.

ترجمه کلمه به کلمه : مگش چیزی نیست اما کثیف است.

کاربرد : گاهی افراد ناچیز کارهای بزرگ را خراب می کنند.

23-Gir e, hûr e, bêtinê da kifş e.

ترجمه کلمه به کلمه : بزرگ است، کوچک است، در الک کردن مشخص خواهد شد.

کاربرد : جوجه را آخر پاییز می شمارند.

24-Ez dibêjim hingir hingir, lê tu dibêjî çûçika singir.

ترجمه کلمه به کلمه :

کاربرد : می گویم نر است، می گویی بدوش.

25-Rûtî tûtî gulle barût e .

ترجمه کلمه به کلمه : لخت و ندار و همانند گلوله باروت است.

کاربرد : برای فرد آس و پاس و پرادعا بکار می رود.

26-Avahiya gunda beraya riya ra kifş e.

ترجمه کلمه به کلمه : آبادانی روستاها از عرض راهش معلوم است.

کاربرد : از رنگ و روی فرد وضعیتش مشخص است.